

Uchwała Nr 17/18
Rady Miejskiej Gminy Opatówek
z dnia 10 grudnia 2018r.

w sprawie: przyjęcia do realizacji na 2019 rok Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - programu wchodzącego w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.) i art. 4¹ ust.1, 2 i 5 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) oraz rozdziału VI. ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 –2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492) i art. 17 ust.1 pkt.1, art. 110 ust.4 i 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.) oraz art. 2, art. 3 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.) Rada Miejska Gminy Opatówek uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok - program wchodzący w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Program realizowany jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Opatówek.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie od dnia 01 stycznia 2019 r.

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr 17/18 Rady Miejskiej Gminy Opatówek z dnia 10 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji na 2019 rok Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - program wchodzący w skład Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Ustawa wskazuje źródło pozyskiwania środków finansowych na realizację ww. zadań, którymi są dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszone przez przedsiębiorców.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest sporządzony w oparciu o cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 - 2020.

W związku z powyższym wywołanie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY OPATÓWEK NA 2019 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest programem uchwalanym corocznie przez Radę Miejską Gminy Opatówek i stanowi uszczegółowienie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatówek na lata 2011-2020 to jest budowy zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów na terenie gminy.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 - 2020 jako cel operacyjny przyjmuje - *profilaktykę i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.*

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest we współpracy wielu partnerów, stosownie do rodzaju działań i środowiska, do którego są kierowane. Realizatorzy programu:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku,
- Świetlica Środowiskowa SŁONECZKO w Opatówku,
- Komisariat Policji w Opatówku,
- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Opatówek,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące profilaktykę uzależnień.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy. Jego celem strategicznym jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do:

- ograniczenia szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu,
- zmniejszenia dostępności i zmiany struktury spożywanego alkoholu,
- ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- ograniczenia zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
- ograniczenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności pomocy rodzinom,
- poprawy jakości działań podejmowanych przez gminę w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ograniczenia przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem,
- tworzenia bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

Działania i strategia osiągnięcia wymienionych celów dotyczy przede wszystkim realizacji programów profilaktycznych, programów informacyjnych wpływających na postawy i umiejętności prozdrowotne z różnych grup wiekowych, a szczególnie wśród dzieci i młodzieży, oraz osób z grupy podwyższonego ryzyka. Obowiązujące poziomy profilaktyki określają granice między profilaktyką i promocją zdrowia, profilaktyką i leczeniem uzależnień oraz innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które w Polsce diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD X). Zespół Zależności Alkoholowej jest chorobą chroniczną i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, bio - psycho - społeczną, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, społecznej i duchowej.

Zamieszczona poniżej tabela na podstawie danych PARPA wskazuje, że w latach 2013-2017 spożycie w litrach na jednego mieszkańca liczbowo jest na tym samym poziomie.

Lata	Spożycie w litrach na jednego mieszkańca				
	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
2013	3,6	5,8	0,67	97,7	5,37
2014	3,2	6,3	0,76	98,9	5,44
2015	3,2	6,3	0,76	99,1	5,45
2016	3,2	5,8	0,70	99,5	5,47
2017	3,3	6,1	0,73	98,5	5,42

Dane statystyczne z okresu pięciu lat są pozorne, ponieważ, średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu: 1995 - 6,46 l; 2000 - 7,12 l; 2005 - 7,97 l; 2010 - 9,02 l; 2015 - 9,41 l; 2017 - 9,45 l wskazuje, że społeczeństwo nasze spożywa dynamicznie rosnącą ilość alkoholu.

Dlatego też działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski. Profilaktykę trzeba zaczynać odpowiednio wcześniej. Programy profilaktyczne nastawione na opóźnienie inicjacji alkoholowej winny być wprowadzane jak najwcześniej do szkół podstawowych. Celem pracy z młodzieżą pijącą alkohol jest ograniczanie częstości picia i upijania się oraz redukcja zachowań ryzykownych towarzyszących picciu. Celem optymalnym będzie powrót do abstynencji i jej utrzymywanie.

Diagnoza

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Opatówek została zrealizowana w 2014 r. Uzyskane wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Opatówek w kontekście problematyki uzależnienia od alkoholu zostały zamieszczone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Opatówek na rok 2015¹.

Gmina Opatówek położona jest w powiecie kaliskim (województwo wielkopolskie). Powierzchnia gminy wynosi około 104 km², a zamieszkuje ją około 10.739 mieszkańców. 61,9% ludności jest w wieku produkcyjnym, dzieci i młodzież do 18 roku życia stanowią 19,6%, zaś 18,5% mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 60 roku życia, mężczyźni powyżej 65 roku życia)².

Odnosząc dane statystyczne dotyczące problemów alkoholowych naszej gminy w porównaniu do skali krajowej stwierdzić należy, że:

- uzależnionych od alkoholu jest około - 2 % populacji
- dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) jest około 4%
- dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików jest również około 4% populacji
- osoby pijące szkodliwie 5-7% populacji
- ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym około 2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin.

¹ Uchwała nr 20/14 Rady Gminy Opatówek z dnia 30 grudnia 2014 roku

² stan na dzień 31.12.2017

Rynek alkoholowy na terenie gminy Opatówek

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2015-2017

Rok	2015		2016		2017	
	Ogółem	Powyżej 18%	Ogółem	Powyżej 18%	Ogółem	Powyżej 18%
Detal	28	26	29	27	27	25
Gastronomia	8	6	7	5	8	6
Razem	36	32	36	32	35	31

Źródło: Sprawozdanie PARPA G1 - 2 015-2017 Gmina Opatówek

Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2015 roku

	Ogółem	do 4,5% i piwo	Od 4,5% do 18%	Powyżej 18%
Detal	5	3	1	1
Gastronomia	12	4	4	4
Razem	17	7	5	5

Źródło: Sprawozdanie PARPA G1 - 2 015 Gmina Opatówek

Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2016 roku

	Ogółem	do 4,5% i piwo	Od 4,5% do 18%	Powyżej 18%
Detal	8	2	3	3
Gastronomia	5	3	1	1
Razem	13	5	4	4

Źródło: Sprawozdanie PARPA G1 - 2 016 Gmina Opatówek

Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2017 roku

	Ogółem	do 4,5% i piwo	Od 4,5% do 18%	Powyżej 18%
Detal	0	0	0	0
Gastronomia	8	4	2	2
Razem	8	4	2	2

Źródło: Sprawozdanie PARPA G1 - 2 017 Gmina Opatówek

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Opatówek w latach 2015-2017 (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)

Rok	Do 4,5% (oraz piwa)	Od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18%	Razem
2015	2.552.297,84 zł	406.940,61 zł	3.138.106,87 zł	6.097.345,32 zł
2016	2.790.016,54 zł	381.586,82 zł	3.398.241,38 zł	6.569.844,75 zł
2017	2.993.652,76 zł	397.730,30 zł	3.663.624,16 zł	7.055.007,22 zł

Źródło: Sprawozdanie PARPA G1 -2 015-2017 Gmina Opatówek

Powyższe dane wskazują, że w roku 2017 wartości alkoholu sprzedanego na terenie gminy Opatówek wzrosła o 15,71 % w odniesieniu do 2015 roku. Wynik ten jest niepokojący.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje zadania na podstawie Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Każdego roku jest opublikowany na stronie internetowej gminy Opatówek plan posiedzeń. Do komisji zgłaszają się osoby doświadczone problemem alkoholowym jak i osoby zainteresowane problemem alkoholowym.

Liczba osób objętych działaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku w latach 2013-2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjne	39	32	25	19	5
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	19	22	17	11	15

Liczba osób w stosunku, do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	10	11	7	11	15	
Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	5	3	5	4	0	
Liczba osób z obszarów przemocowych korzystających z konsultacji komisji	Doznający przemocy w rodzinie	4	3	4	2	1
	Stosujący przemoc w rodzinie	4	2	4	1	1
	Świadkowie przemocy w rodzinie	1	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy dokumentów sprawozdania PARPA GI gminy Opatówek

Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy przez członków komisji ma tendencję spadkową, jednak sprawy osób zainteresowanych z roku na rok są coraz bardziej złożone, wymagają dłuższej diagnozy. Jednostki lub grupy obarczone tym problemem ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową są narażone na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie, zaniedbań dzieci, agresji, niezaradności opiekuńczo - wychowawczej wobec potomstwa. Komisja utrzymuje stały kontakt z osobami i rodzinami doświadczonymi problemem alkoholowym, jeżeli wyrażają taką wolę.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku, jako realizator zadań pomocy społecznej świadczy pomoc na rzecz rodzin dotkniętych chorobą alkoholową. Zamieszczona poniżej tabela zawiera dane, dotyczące rodzin obciążonych chorobą alkoholową, które wsparciem obejmuje fundusz pomocy społecznej. Analiza materiału badawczego wykazała, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia na przestrzeni lat 2013 - 2017 ma tendencję spadkową.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu problemu alkoholowego w latach 2013-2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Ogólna liczba rodzin korzystających z funduszy pomocy społecznej	258	228	216	186	218
Liczba rodzin z problemem alkoholowym	25	25	24	13	12
Liczba osób w rodzinie z problemem alkoholowym	68	69	64	41	25

Źródło: Sprawozdania GOPS w Opatówku

Świetlica jest placówką wspierającą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz udzielającą pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Do głównych zadań świetlicy należy pomoc wychowankom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, a zwłaszcza pomoc w pokonywaniu trudności w nauce i promocji do wyższej klasy oraz wspieranie rozwoju dziecka, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.

Placówka wdraża wychowanków do przestrzegania zasad współżycia społecznego, kształtuje właściwy stosunek do nauki i pracy, a także dąży do podniesienia kultury osobistej wychowanków i eliminowania zaburzeń zachowania, agresji i przemocy.

Jednym z zadań świetlicy jest animowanie środowiskowej działalności na rzecz dziecka i rodziny, kształtowanie postaw pro społecznych i pro rodzinnych przez: opiekę nad młodszymi dziećmi, wspólne obchodzenie świąt, współdziałanie i współpracę w grupie. Placówka wdraża do prawidłowego pełnienia ról społecznych.

Świetlica współpracuje z rodziną dziecka, pomagając w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, podtrzymując emocjonalną więź dziecka z rodziną. Współpracuje również ze szkołami w zakresie przekazu informacji dotyczących funkcjonowania wychowanków w środowisku szkolnym i rówieśniczym. Po zdiagnozowaniu potrzeb dzieci i rodzin placówka organizuje, przy współpracy z innymi instytucjami, adekwatną pomoc. Może to być pomoc

psychologiczna lub materialna. Wychowankowie świetlicy objęci są także dożywianiem realizowanym w formie podwieczorku.

Z obserwacji i rozmów z dziećmi i rodzicami lub opiekunami prawnymi, wychowankowie chętnie uczęszczają do placówki, gdzie otrzymują pomoc w odrabianiu lekcji, posiłek w życzliwej atmosferze mogą spędzić wspólnie czas. Zdaniem rodziców taka forma pomocy jest właściwa i bardzo potrzebna, uważają za zasadne dalsze funkcjonowanie świetlicy. Istotą powyższych wniosków jest uwzględnienie w opracowywaniu wyżej wymienionym programie dalszej działalności placówki.

Działalność Komisariatu Policji w Opatówku - który jest jednostką bezpośrednio podległą Komendzie Miejskiej Policji w Kaliszu prezentuje zamieszczona poniżej tabela o skali interwencji domowych.

Liczba interwencji przez Policję w Opatówku w latach 2013-2017

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
„Niebieska Karta”	3	5	3	10	8
Przestępstwa z Art. 207 §1 kk	3	6	2	6	5
Liczba interwencji domowych	351	402	311	226	brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Komisariatu Policji w Opatówku

Podjęmowane interwencje domowe w 2016 roku o 27% zmniejszyły się w odniesieniu do 2015 roku. Największa liczba przestępstw z Art. 207 § 1 kk została odnotowana w 2014 i 2016 roku.

Zdarzenia kryminalne na terenie działania Komisariatu Policji w Opatówku

Rok	Ogółem zdarzeń	Uszkodzeń Ciała	Rozbój	Bójki pobicia	Kradzież	w tym kradzież pojazdu	Kradzież z włamaniem	Uszkodzenie mienia	inne
2013	67	2	0	0	22	0	12	11	20
2014	104	3	0	2	19	0	20	22	38
2015	127	0	0	0	17	1	9	3	45
2016	243	3	0	1	9	0	12	22	196
2017	133	2	0	0	4	0	1	6	brak danych

Źródło: Dane statystyczne Komisariatu Policji w Opatówku

Jak wynika z powyższych danych rok 2016 dominuje w ilości interwencji dokonanych przez Komisariat Policji. Na przestrzeni ostatnich lat maleje liczba popełnianych przez mieszkańców przestępstw.

Rodziny obciążone chorobą alkoholową znajdują pomoc również w Prokuraturze Rejonowej w Kaliszu.

Liczba wniosków o skierowanie osób z terenu gminy Opatówek na leczenie odwykowe do Prokuratury Rejonowej w Kaliszu

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba złożonych wniosków o skierowanie osób z terenu gminy Opatówek na leczenie odwykowe z uzależnienia alkoholowego do Prokuratury Rejonowej w Kaliszu	3	6	2	5	6
Liczba wniosków o skierowanie osób z terenu gminy Opatówek na leczenie odwykowe z uzależnienia alkoholowego do Sądu Rejonowego w Kaliszu przez Prokuraturę Rejonową w Kaliszu	6	3	2	Brak danych	3

Źródło: Informacja Prokuratury Rejonowej w Kaliszu.

Powyższe dane statystyczne świadczą o stałej liczbie stosowania procedury przymusowego leczenia odwykowego z uzależnienia alkoholowego. Prokuratura Rejonowa w Kaliszu o każdym przypadku skierowania do Sądu wniosku o przymusowe leczenie odwykowe w stosunku do osoby zamieszkałej na terenie gminy Opatówek zawiadamia Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku.

Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Kaliszu wskazał, iż w latach 2011 - 2015 w w/w wydziale wydano 29 postanowień o zastosowaniu leczenia odwykowego z uzależnienia alkoholowego wobec osób z terenu gminy Opatówek. W roku 2016 zarejestrowano z terenu gminy Opatówek 7 spraw z repertorium Alk odnośnie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego. Natomiast w roku 2017 wpłynęły 3 sprawy o zastosowanie leczenia odwykowego, 2 sprawy uwzględniono.

22 osoby z terenu gminy Opatówek w 2013 roku korzystały z leczenia stacjonarnego w Wojewódzkim Zakładzie Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie z powodu uzależnienia od alkoholu. Natomiast w 2014 roku z wsparcia tej placówki skorzystało: 18 osób (z gminy Opatówek) uzależnionych od alkoholu z pomocy oddziału OLZA³ / PLAZA⁴; oraz 42 osoby współuzależnione (brak statystyki z podziałem na gminy). W roku 2015 - 12 osób skorzystało z wsparcia powyższej placówki leczenia odwykowego. W roku 2016 było leczonych 6 pacjentów z terenu gminy Opatówek z rozpoznaniem: uzależnienia od alkoholu; w spotkaniach psychoedukacyjnych udział wzięły 2 osoby. W roku 2017 sześciu pacjentów było leczonych z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu.

Liczba osób doświadczonych problemem alkoholowym korzystających z konsultacji w Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Kaliszu ul. Lipowa 5

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób ogółem w tym:	1116	1158	1205	1172	1152
Liczba mężczyzn	678	706	721	723	708
Liczba kobiet	438	452	483	449	444
Liczba osób uzależnionych	741	847	723	881	857
Liczba osób współuzależnionych	309	311	483	291	295
Liczba osób uzależnionych z terenu gminy Opatówek ogółem w tym:	34	33	36	38	22
Liczba mężczyzn	27	27	26	28	15
Liczba kobiet	7	6	3	10	7
Liczba osób współuzależnionych z terenu gminy Opatówek ogółem	9	16	15	14	16
Liczba mężczyzn	1	1	1	0	1
Liczba kobiet	8	15	14	14	15

Źródło: Informacja PLU i W Kalisz

Powyższe dane świadczą, że mężczyźni z terenu gminy Opatówek dominują w problemie uzależnienia alkoholowego. Liczba osób współuzależnionych korzystających z konsultacji poradni jest stała. Liczba osób korzystających z wsparcia poradni utrzymuje się na tym samym poziomie w latach 2013 - 2017.

Zakład Opieki Zdrowotnej MULTIMED s. c. w Kalisz przy ul. Majkowskiej 13A w latach 2013 - 2017 udzielił wsparcia osobom i ich rodzinom doświadczonym problemem alkoholowym w następujących danych statystycznych zamieszczonych w poniższej tabeli.

Liczba osób doświadczonych problemem alkoholowym korzystających z konsultacji w ZOZ MULTIMED w Kaliszu ul. Majkowska 13A

Rok		2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Ogółem	338	274	290	324	403
	gmina Opatówek	brak danych	brak danych	brak danych	10	19
Liczba osób współuzależnionych	Ogółem	232	238	184	200	143
	gmina Opatówek	brak danych	brak danych	brak danych	5	6

Źródło: Informacja ZOZ MULTIMED Kalisz

³ Oddział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych

⁴ Pododdział Leczenia Alkoholowego Zespołu Abstynencyjnego

Powyższe dane świadczą o skali problemu alkoholowego jaki doświadczają rodziny obarczone tą chorobą. Tendencja wzrostu liczby osób korzystających z wsparcia placówki jest jest szczególnym sygnałem, a zarazem daje do myślenia i określenia właściwych zadań do realizacji.

Zespół Interdyscyplinarny w Opatówku reprezentują osoby kluczowych lokalnych instytucji. Podmiot ten prowadzi działalność profilaktyczną (w tym informacyjną, edukacyjną), interweniuje w przypadkach przemocy domowej.

Liczba procedur "Niebieska Karta" w latach 2013-2017 z terenu gminy Opatówek

Rok	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba założonych Niebieskich Kart	6	4	5	3	10
Liczba kobiet stosujących przemoc	1	1	2	0	1
Liczba mężczyzn stosujących przemoc	5	3	3	3	9
Liczba założonych Niebieskich Kart (z problemem alkoholowym)	4	2	1	2	7

Źródło: Informacja Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Opatówek

Zestawiając to z ilością policyjnych interwencji domowych (brak danych) można wnioskować, że problem przemocy w rodzinie jest niedoszacowany i może zachodzić na znacznie większą skalę lub informować o konfliktach.

Skuteczność jakichkolwiek działań podejmowanych wobec osób uzależnionych, jak i ich rodzin, jest uwarunkowana poprzez dostępność do profesjonalnej terapii. Pomoc tym osobom realizowana jest poprzez rozmowy, motywowanie do podjęcia leczenia, kierowanie do terapeutów, składanie ofert i informacji o poradniach leczenia uzależnień oraz placówkach leczenia odwykowego. Udostępnianie rodzinom materiałów informacyjnych na temat zagrożeń, jakie niesie choroba alkoholowa to jedna z form szerzenia idei życia bez nałogów.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatówku
- Świetlica Środowiskowa Słoneczko w Opatówku
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku
- Komisariat Policji w Opatówku
- Urząd Miejski Gminy Opatówek
- Gminny Ośrodek Kultury w Opatówku
- Kościoły
- Grupa Samopomocowa AA IDYLLA w Opatówku
- Szkoły z terenu gminy Opatówek
- Przedszkole publiczne w Opatówku
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Opatówku
- Zespół Interdyscyplinarny w Opatówku
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu
- Organizacje społeczne i stowarzyszenia.

Cel główny:

Głównym celem Programu jest ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu a także podniesienie świadomości szczególnie wśród dzieci i młodzieży na temat szkodliwości alkoholu oraz innych zagrożeń społecznych.

Cele szczegółowe:

1. poszerzenie wiedzy u osób dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
2. zapobieganie rozwojowi szkodliwych zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu,
3. wzrost kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu,
4. wzrost kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,

5. prowadzenie i upowszechnianie programów profilaktyki uniwersalnej wśród dzieci i młodzieży,
6. poszerzanie i rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców sprzyjających kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych u dzieci i młodzieży,
7. poszerzanie i upowszechnianie działań z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
8. poszerzanie i upowszechnianie działań profilaktycznych z obszaru profilaktyki wskazującej,
9. inwestowanie w zasoby lokalne niezbędne do radzenia sobie z problemami uzależnień, przemocy domowej i szkolnej,
10. budowanie skutecznych form interwencji środowiskowej w sytuacjach szkodliwych społecznie i zdrowotnie,
11. ograniczania zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
12. ograniczania przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem,
13. tworzenia bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.

Mając na uwadze powyższe zagrożenia występujące w związku z uzależnieniem i nadużywaniem alkoholu oraz agresją i przemocą przyjmuje się do realizacji następujące kierunki działań w 2019 roku.

I Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

Celem zadania jest kontynuowanie działań zmierzających do zapewnienia osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom pijącym w sposób szkodliwy i ryzykowny właściwej oferty pomocy terapeutycznej prowadzącej do poprawy ich funkcjonowania zdrowotnego, psychofizycznego i społecznego.

Realizacja powyższego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	Wskaźniki	Realizator	Termin realizacji
1.	Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla: pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatówku; członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatówku; personelu medycznego z terenu gminy Opatówek, druhów Jednostek OSP z terenu gminy Opatówek, członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Opatówku; służb Komisariatu Policji w Opatówku.	-liczba szkoleń - liczba godzin szkoleniowych -liczba osób	GOPS Opatówek	Cały rok
2.	Opłacanie kosztów biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego wynikających z działań.	-liczba sporządzonych opinii	GKRPA Opatówek	Cały rok
3.	Konsultacje psychologiczne	- liczba osób - liczba godzin terapeutycznych	GOPS Opatówek	Cały rok

II Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Celem zadania jest kontynuowanie działań na rzecz pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym, udoskonalanie kompleksowej, specjalistycznej pomocy w formie poradnictwa, edukacji i terapii poprzez współpracę z różnymi instytucjami.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	wskaźniki	realizator	Termin realizacji
1.	Udzielanie konsultacji psychologicznych, porad prawnych dla rodzin z problemem alkoholowym, przemocą. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii w zakresie przemocy domowej, socjoterapii.	-liczba osób korzystających z konsultacji, porad, terapii. - liczba godzin konsultacji	GOPS Opatówek	Cały rok
2.	Prowadzenie i finansowanie działalności Świetlicy Środowiskowej SŁONECZKO w Opatówku ul. Poprzeczna 2- dla dzieci z grup ryzyka, realizowanie w szczególności poprzez zapewnienie infrastruktury, urządzeń i zasobów ludzkich niezbędnych do realizacji zadania, dożywiania dzieci.	-liczba dzieci korzystających z zajęć -liczba rodziców i opiekunów biorących udział w spotkaniach	GOPS Opatówek Świetlica Środowiskowa SŁONECZKO w Opatówku	Cały rok
3.	Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowy/problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych dla zasobów kadrowych Świetlicy Środowiskowej SŁONECZKO w Opatówku.	- liczba szkoleń - liczba osób uczestniczących - wymiar godzin zajęć	GOPS Opatówek Świetlica Środowiskowa SŁONECZKO w Opatówku	Cały rok
4.	Organizowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów dla matek, ojców, opiekunów (podniesienie kompetencji wychowawczych).	- liczba szkoleń - liczba osób uczestniczących w warsztatach - liczba godzin zajęć	GOPS Opatówek	Cały rok
5.	Organizowanie i finansowanie szkoleń dla przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba szkoleń - liczba osób uczestniczących w warsztatach - wymiar zajęć	GOPS Opatówek	Cały rok

III Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Celem zadania jest kontynuowanie wdrażania rekomendowanych działań profilaktycznych opartych na skutecznych strategiach oddziaływań; realizacja i wspieranie edukacji zwiększającej świadomość mieszkańców na temat szkód wynikających z picia alkoholu; wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	wskaźniki	realizator	Termin realizacji
1	Organizowanie, finansowanie i prowadzenie w szkołach z terenu gminy Opatówek oraz w innych placówkach oświatowych zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży: "Spójrz inaczej" "Fantastyczne możliwości" "Program domowych detektywów - Jaś i Małgosia na tropie" "Program Profilaktyczny Debata" "Trzy Koła" - promocja zdrowia, edukacja zdrowotna	- liczba uczniów biorących udział w zajęciach -liczba godzin zajęć - liczba osób prowadzących zajęcia	GOPS Opatówek	W okresie trwania nauki w szkole
2.	Organizowanie i finansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców/opiekunów, realizowanych podczas wywiadówek (promocja zdrowia, edukacja zdrowotna) szkolnych oraz programów profilaktycznych "Fantastyczne możliwości" "Program domowych detektywów - Jaś i Małgosia na tropie" - promocja zdrowia, edukacja zdrowotna	- liczba rodziców biorących udział w wywiadówkach, warsztatach	GOPS Opatówek	W okresie trwania nauki w szkole
3.	Organizowanie i finansowanie szkoleń przygotowujących nauczycieli wszystkich szkół z terenu gminy Opatówek do realizacji działań profilaktycznych i realizacji programów rekomendowanych "Spójrz inaczej" "Program Profilaktyczny Debata" "Trzy Koła" - promocja zdrowia, edukacja zdrowotna	- liczba osób przeszkolonych - liczba godzin zajęć	GOPS Opatówek	Cały rok
4.	Organizowanie i finansowanie szkoleń, porad roboczych i konferencji w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu dla nauczycieli wszystkich szkół z terenu gminy Opatówek.	- liczba osób przeszkolonych	GOPS Opatówek	Cały rok
5.	Edukacja publiczna - prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych - profilaktycznych. Zakup, pozyskanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych - profilaktycznych, odblasków, plakatów, edukacyjnych kart pracy, filmów, prenumerata czasopism i publikacji. Zakup nagród - materiały promocyjne profilaktyczno - edukacyjne.	- liczba publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych - liczba osób objętych edukacją publiczną	GOPS Opatówek Komisariat Policji w Opatówku Szkoły z terenu gminy Opatówek Komenda Miejska Policji w Kaliszu	Cały rok
6.	Organizowanie i finansowanie	- liczba dzieci	GOPS	Cały rok

	kolonii i wyjazdów dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe, przemoc, zachowania ryzykowne.	i młodzieży uczestniczących w organizowanych koloniach i wyjazdach	Opatówek	
7.	Finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.	- liczba dzieci i młodzieży korzystających z dożywiania	GOPS Opatówek	Cały rok
8.	Działalność profilaktyczna i edukacyjna na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową oraz społeczności lokalnej tj. warsztaty - zajęcia profilaktyczne - szkolenia "MĄDRZE - ZDROWO - WYJĄTKOWO", wycieczki, rajdy "POWITANIE JESIENI", ogniska, festyny rodzinne z promocją zdrowego stylu życia, turnieje sportowe "ŻYJ ZDROWO I SPORTOWO", szkolenie profilaktyczne dla osób wieku senioralnego i inne imprezy integracyjne.	- liczba osób uczestniczących	GOPS Opatówek Świetlica Środowiskowa SŁONECZKO w Opatówku Komisariat Policji w Opatówku Jednostki OSP z terenu gminy Opatówek	Cały rok
9.	Publikowanie materiałów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych poprzez stronę internetową gminy Opatówek.	-liczba publikacji	GOPS Opatówek Urząd Miejski Gminy Opatówek	Cały rok
10.	Podejmowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	-liczba osób uczestniczących -liczba godzin zajęć	GOPS Opatówek	Cały rok
11.	Przeprowadzenie diagnozy dotyczącej lokalnych problemów związanych z uzależnieniami.	-opracowanie diagnozy	GOPS Opatówek	I półrocze

IV Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Celem zadania jest kontynuowanie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem przemocy.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

Lp.	Zadania	wskaźniki	realizator	Termin realizacji
1.	Wspieranie działalności Grupy AA w Opatówku poprzez udostępnienie pomieszczeń na spotkania w Opatówku przy ul. Poprzecznej 2.	- liczba osób korzystających z działań AA	GOPS Opatówek	Cały rok
2.	Zakup materiałów edukacyjnych - profilaktycznych przekazywanych placówkom oświatowym, grupie AA oraz instytucjom zajmującym się profilaktyką uzależnień, przeciwdziałaniem przemocy.	-liczba przekazanych materiałów	GOPS Opatówek	Cały rok

3.	Współorganizowanie z GOK, Grupą Sapomocową AA, OSP, Świetlicą Środowiskową SŁONECZKO, Kościołami, szkołami, radami sołeckimi działań mających na celu promocję zdrowia, edukację zdrowotną, promocję życia bez nałogów.	-liczba osób uczestniczących	GOPS Opatówek	Cały rok
----	---	------------------------------	---------------	----------

V Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- bieżąca analiza i weryfikacja przepisów prawa lokalnego w zakresie zasad dystrybucji napojów alkoholowych.

Realizatorzy: członkowie GKRPA w Opatówku.

VI Obsługa Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu. Zakup materiałów biurowych.
2. Zabezpieczenie pracy GKRPA wynikających z jej regulaminu:
  - a) Za udział w każdym posiedzeniu komisji członkom przysługuje wynagrodzenie w wysokości: 110,00 zł brutto.
  - b) Podstawą wynagrodzenia dla członków komisji są konkretne zadania związane z koordynacją i wykonaniem zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
    - Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości: 140,00 zł brutto/kontrola.
    - Prowadzenie rozmów motywacyjnych do podjęcia leczenia z osobami i ich rodzinami dotkniętymi chorobą alkoholową członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości: 110,00 zł brutto/posiedzenie.
    - Inne zadania wykonywane tj. udział w rozprawie sądowej w przedmiocie osób zgłoszonych do GKRPA - członkom komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości: 110,00 zł brutto/udział w rozprawie sądowej.

VII Źródła finansowania oraz sprawozdawczość

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mogą być składki z funduszy pomocowych oraz środki budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację różnych programów jak również dodatkowo środki zewnętrzne z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
3. Sprawozdawczość:
  - sprawozdanie GOPS Opatówek z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za rok 2019 przed Radą Miejską Gminy Opatówek.
  - sprawozdanie PARPA G1 za rok 2019 do Ministerstwa Zdrowia.